

דוח 2015 על שיתוף הפעולה למען פיתוח הפיכת שותפויות לקואליציות אפקטיביות לצורך פעולה

תקציר בעברית

מאמצי הפיתוח של הקהילה הבינלאומית ב-60 השנים האחרונות השפיעו באופן מדיד על צמצום העוני, על שיפור בריאות האדם ועל ההתמודדות עם אתגרים בוערים נוספים. ובכל זאת, יוזמות מקוטעות, עדיפויות סותרות וגישות לא מתואמות, ממשיכות לעכב את ההתקדמות.

במקביל, בעולמנו היותר ויותר מקושר וגלובלי, הולכים ומטשטשים הגבולות הלאומיים. מושג ריבונות המדינה שהיווה בסיס צורות מסורתיות של שיתוף פעולה בינלאומי הולך ומתערער יותר ויותר.

יותר מתמיד נדרשת בדחיפות פעולה מתואמת. ארגון האומות המאוחדות ניסח 17 יעדי פיתוח בר קיימה שאפתניים, אוניברסליים ומרחיקי לכת להשגה עד לשנת 2030. להשגת יעדים אלה, יידרש שיתוף פעולה בינלאומי משופר ומורחב, כחלק ממערכת הסדרה גלובלית הנתמכת במנגנוני דיווחיות הדדית הולמים.

שותפויות הן גורמים חזקים המניעים פיתוח

אף כי הרוב מסכימים ששותפויות חיוניות להנעת פעולה קולקטיבית להשגת יעדי פיתוח בר-קיימה, הרי שהמונח "שותפויות" כולל גישות, מבנים ומטרות מגוונים, ומקשה ולעיתים אף מונע אפשרות של הכללה אודותיהם.

בה בעת, על אף היותם אוניברסליים וישימים בכל המדינות, יעדי פיתוח בר-קיימה מבוססים על כבוד לשוני - בין היתר של הקשרים, צרכים, יכולות, מדיניות ועדיפויות. על מנת להיות אפקטיביות, על השותפויות העוסקות ביעדים הגלובליים האלה להיות מונעות על ידי העדיפויות של הארצות השונות.

במסגרת הקשר זה, שלושה עקרונות מנחים יכולים לסייע לממש את הפוטנציאל המלא הטמון בשותפויות שלאחר 2015:

- 1 - **פעולה אחראית**. דיווחיות פירושה לשאת באחריות על פעולתך או אי פעולתך, ובמקרה של אי פעולה, להסכים לקבל סנקציות שאפשר שיוטלו עקב אי עמידה בהתחייבויות. אף כי דיווחיות של ממשלות תישאר בלב ליבה של הפעולה לאחר 2015, הרי ששותפויות הפיתוח של ימינו מחברות בין מגוון בעלי עניין: ממשלות לאומיות, פרלמנטים, חברות אזרחיות, גופים פילנתרופיים, ארגונים רב-צדדיים, עסקים ורבים אחרים, וביניהם גם הקהילות המושפעות על ידי יוזמות הפיתוח. בעודן מתבססות על עקרונות משותפים של אפקטיביות הפיתוח, רבות ממסגרות הדיווחיות של ימינו מבוססות על ההכרה בכך שבעלי עניין שונים יכולים לגשת לטפל בסדר יום משותף של פיתוח בדרכים שונות. הכרה זו בונה אמון וכבוד הדדי, שני מאפיינים שהם עיקרה של הדיווחיות. אז איך ננהל דיווחיות במסגרת מורכבותו ההולכת וגוברת של שיתוף הפעולה הבינלאומי? לשם כך נחוצות דרכים חדשות לשאת באחריות זה כלפי זה, שתהיינה משולבות במחויבויות וסטנדרטים מדידים שייבחנו ויעודכנו ללא הרף על מנת שיהיו רלבנטיים ועדכניים, וכן יש לשמר מחויבות משותפת ומומנטום פוליטי. כמו כן חשוב מאד לוודא כי כל השותפים מיוצגים במנגנוני ההסדרה וכל הקולות נשמעים.
- 2 - **פעולה מתואמת ואפקטיבית** לנוכח הגיוון ההולך וגדל של שותפים שמעורבים בשיתוף פעולה למען פיתוח, חשוב יותר מתמיד להימנע מכפילות מאמצים וקטוע - שתי בעיות שמזה זמן רב מערערות את האפקטיביות של שיתוף הפעולה למען פיתוח. אף כי אפשר לסייע רבות לפעולה אפקטיבית לאחר 2015 על ידי מיקוד שותפויות על סוגיות או סקטורים ספציפיים - כגון בריאות, חינוך ואנרגיה מקיימת - אין פירוש הדבר כי שותפויות רבות וגדולות יותר הן הפתרון הטוב ביותר. הניסיון מראה כי בפועל, דווקא מצב כזה עלול לעכב את ההתקדמות במקום לסייע לה. שותפויות יעילות, המשלבות שחקנים ומבנים קיימים, מצמצמות פעילות מקוטעת או חופפת ומקלות את נטל הדיווח והמנהלה הרובץ על מדינות מתפתחות, ובכך משפרות את הביצוע ואת ההשפעה. שותפויות, ובכללן שותפויות בין המגזר הציבורי והפרטי, יכולות לסייע להעניק לפתרונות יתרון לגודל, ולהגדיל את מספר הנהנים מן הפתרונות בדרכים שממשלות יחידות, עסקים או גופים פילנתרופיים לרוב אינם מסוגלים

לעשות בעצמם. לבסוף, אך בוודאי שלא פחות חשוב, מנהיגות חזקה ומחויבת מעניקה לשותפויות את המומנטום הדרוש להן כדי להתמודד עם אתגרי פיתוח מורכבים, להישאר בנתיב הנכון ולגייס את המשאבים האנושיים והכספיים הדרושים לביצוע העבודה.

• 3 - פעולה מבוססת ניסיון. לצורך רפורמה בשיתוף הפעולה הגלובלי למען פיתוח כדי לענות על אתגרי הפיתוח של ימינו נדרשים שינויים בהתנהגות ובהלך הרוח. על מנת ליצור שינויים אלה נדרשים דו-שיח ולמידה מניסיון. 11 חקרי המקרה הנכללים בדוח זה מייצגים חוויות וגישות מגוונות של השותפות, אך דבר אחד לפחות משותף לכולם: בכלם יש דגש על חשיבות למידה מתוך הניסיון, שיתוף הידע וזיקוק הלקחים והשיטות הטובות. שיתוף פעולה דרום - דרום הוא כלי חשוב לשיתוף ידע, שמאפשר למדינות ליישם את הלקחים שנלמדו ישירות מניסיונם של אחרים, כדי לעדכן את הקווי המדיניות ואת התכניות. מנגנוני דיווחיות תורמים ללמידה מניסיון, משפרים את איכות שיתוף הפעולה למען פיתוח במטרה לשפר את השפעתו ואת הרלבנטיות שלו. מנגנונים אלה שונים ומגוונים: החל מסקירות עמיתים שמתמקדות באופן עיצובו, ניהולו וביצועו של שיתוף הפעולה למען הפיתוח, דרך ניטור, מחזורי דיווח והערכה בהם משתמשים לתמיכה בהתאמה המתמשכת.

שותפויות לאחר 2015 יניבו תפקידים חדשים ומתפתחים

לשם השגת יעדי פיתוח בר קיימה תידרש מעורבות חזקה של שחקנים רבים, ובכללם:

- הסקטור הפרטי - ליצירת עבודות, פיתוח טכנולוגיות והשקעה
- החברה האזרחית - כדי לגרום לשותפים בשיתוף הפעולה למען הפיתוח לשאת באחריות, להניע לפעולה בכל הנוגע למחויבויות ארציות וגלובליות ולבחינה כדי להבטיח השקעה פרודוקטיבית ואחריות של משאבים ציבוריים.

נובע מכך שינוי בתפקידן של ממשלות, שבאופן מסורתי נתפסו כספקיות העיקריות של כספים לפיתוח.

מסגרת מדיניות לשותפויות לאחר 2015

דוח שיתוף הפעולה למען פיתוח לשנת 2015 בוחן את תפקידיהן של שותפויות ביצירת האיזון הנחוץ בין ריבונות ומשניות, בין בלעדיות וייחודיות, בין קוהרנטיות והתמחות להשגת יעדי פיתוח בר קיימה. הדוח לומד מלקחי העבר ומציין עשרה גורמי הצלחה שמספקים מסגרת יישום וניטור להפיכת שותפויות לקואליציות אפקטיביות לפעולה:

1. להבטיח מנהיגות ברמה גבוהה.
2. לוודא שבראש השותפויות עומדות מדינות וכי הן ספציפיות להקשר.
3. להימנע מכפילות מאמצים וקיטוע.
4. להפוך את ההסדרה לכוללנית ושקופה.
5. ליישם את מודל השותפות הנכון לאתגר.
6. להסכים על עקרונות, מטרות, תכניות יישום ומנגנוני אכיפה.
7. להבהיר תפקידים ותחומי אחריות.
8. לשמר פוקוס ברור על התוצאות.
9. למדוד ולעקוב אחר ההתקדמות לעבר יעדים ומטרות.
10. לגייס את המשאבים הכספיים הדרושים ולהשתמש בהם בצורה אפקטיבית.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2015), *Development Co-operation Report 2015: Making Partnerships Effective Coalitions for Action*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/dcr-2015-en